

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Trithemij, Spanheimensis, Et Postea Divi Jacobi apud Herbipolim Abbatis, Viri suo aevo doctissimi. Tomus ... Annalivm Hirsavgiensivm

Opus nunquam hactenus editum, & ab Eruditis semper desideratum.
Complectens Historiam Franciae Et Germaniae, Gesta Imperatorum,
Regum ...

Trithemius, Johannes

S. Galli, 1690

De instauratione, renovatione, & secunda fundatione Monasterij S. Aurelij
Hirsaugiensis facta per Adelbertum Comitem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38550

De instauratione, renovatione, & secunda fundatione Monasterij S. Aurelij Hirsaugiensis facta per Adelbertum Comitem.

Anno Dominicae Nativitatis praenotato, millesimo videlicet, quinquagesimo, qui fuit Monasterij S. Aurelij vacantis, annus octavus & quinquagesimus, à prima ejusdem Cœnobij fundatione cccxxix. Indictione Romanorum xii. Cùm Adelbertus Comes Calbenfis, verborum, admonitionum simul, & comminationum sanctissimi Avunculi sui Leonis Papæ IX. paulatim videretur oblivisci: quippe qui potens, dives, & sanus, mundi negotijs totus esset immerfus, uxor ejus Wiltrudis, mulier Christo fide, & actione devotissima, comminationis verba S. Pontificis, à memoria recedere non sinebat. Metuens ergo, ne memoria sanctum Comitis propositum tandem penitus enervaret, precibus simul & lachrimis illum continuis aggreditur, & ne ducius moretur promissum in restituendo S. Aurelij Monasterio, flets, orans sine intermissione per Dei judicium contestatur: *Esto memor, inquit, Domine, precor verborum comminationis S. Pontificis, ad mentem revoca, oro, debitum spontanea promissionis, ne sententiam incurramus aeterna maledictionis; reddamus Omnipotenti Deo promissum, quando possumus: restituamus D. Prasuli Monasterium suum dum vivimus, & sani sumus. Nulla mihi quies est mentis, nulla tranquillitas cordis, semper illam S. Papæ comminationem audire videor, nimis terribilem, quâ dixit nobis non instaurato Monasterio, nullam fore salutem.* Hæc & his similia Comiti femina quotidie inculcabat, non cessans die, ac nocte verba Papæ Leonis in mediũ reducere: ut quem blandimentis, & precibus emollire non poterat, saltem importunitate superaret. Quãdam igitur die Comes nimia devotæ mulieris importunitate superatus, negotium aggreditur, & vocatis artificibus negotium inchoatur. Convenientes ad locum artifices consilium Comiti dederunt, ut omnem structuram dejiceret, & novam lapideamque à fundamentis in locum veteris relocaret. Erat enim vetus illa structura omnis tam Ecclesiæ, quàm totius Monasterij ligneo tabulato prisorum simplicitate fabricata, & nimia verustate semidiruta: jam prope minabatur ruinam, & ad restaurandum penitus videbatur inutilis. Comes igitur Adelbertus, tam aliorum consilio fretus, quàm prudenti consideratione motus, primam Ecclesiam ab Erlafrido Comite quondam de lignis constructam, funditus præcepit destrui, & locum pro novo templo, secundum formam sibi à peritis traditam restituendo emundari. Interea lapides de vicino monte quadratos, & ligna, ceteraque ad tantum opus necessaria magnis sumptibus preparat, & omnem curam, omnemque sollicitudinem incæpto operi diligens commendat. Toto namque prænotato Dominicae Nativitatis anno in præparatione necessariorum fuit sollicitus, & anno sequente fundamenta Ecclesiæ collocavit.

His etiam temporibus Eberhardus Comes quidam in Suevia cooperante sibi uxore suâ, nomine Ida, cupiens Deum bonorum suorum constituere heredem, Monasterium nostri Ordinis, quod Schaffhausen nuncupatur, condidit, quod multis prædijs, & possessionibus pro sustentatione ser-

Instaurationis Monasterij S. Aurelij præludia.

Prior Ecclesiæ sancti Aurelij dejicitur.

Monasterium in Schaffhausen fundatur.

ne fervorum Domini dotavit, in quo Cœnobio postea per successum temporis multi doctissimi, atque sanctissimi viri sub Regula S. Benedicti Abbatis claruerunt. De quo etiam plura Monasteria nostri Ordinis nova, Monachos, & Abbates primos inhabitatores, diverso tempore habuerunt.

MLX.

Anno Monasterij S. Aurelij vacantis LIX. Indictione Romanorum præscriptâ XIII. Comes Adelbertus de Calba pro nova constructione Ecclesiæ prænominatæ S. Aurelij Hirsaugiensis prima fundamenta locavit, eo loco, modo, & formâ, uti hodie cernitur, & in paucis annis omnem totius Monasterij continuatum ædificium consummatur.

Eodem anno Luitpoldus Archiepiscopus Moguntinus 7. die mensis Decembr. moritur, & in Monasterio S. Jacobi nostri Ordinis, quod ipse in Monte specioso extra mœnia civitatis construxerat, sepelitur: cujus ossa post multos annos levata, & in capsula lignea posita continentur in extremitate chori supra januam in fenestra subtus altare S. Helenæ Imperatricis. In eo loco, ubi nunc est Monasterium, antiquitus fuit castellum, quod Julius Cæsar ad munimen civitatis constructum, Theutonisch linguâ Schönberg, id est, speciosum Montem fecerat appellari, in quod per longi milliarij spatium à villa, quæ Fonthaim aqua ductum emittens appellatur, non sine magnis impensis partim super terram fecit introduci. Mortuo Luitpoldo Reverendissimo Præsule, Sigefridus Abbas nostri Ordinis, Monasterij S. Bonifacij Fuldensis in Archiepiscopatu succedens, præfuit annis xxiv. sæpius interea pulsus de Ecclesia sua per Heinricum Imperatorem propter conjurationem in eum, sæpius etiam in peregrinatione longo tempore absens, ad Romam, Jerosolymam, S. Jacobum in Galitia, aliaque diversa loca; quia in Germania nusquam tutus erat. In Abbacia verò Monasterij Fuldensis post Sifridum successit Monachus quidam nomine Wideradus, qui præfuit usque ad Ruthardum. Eodem anno mortuus est Heinricus Rex Gallorum, filius quondam doctissimi, atque devotissimi Regis Ruperti, de quo supra dictum est anno Conradi Abbatis septimo, post quem regnavit Philippus filius ejus annis abhinc novem & quadraginta. Sunt, qui scribant, Philippum patre adhuc vivente anno prænotato sumpsisse regnum, ob ejus senium.

Anno prænotato, Heinricus Comes Palatinus Rheni, qui morabatur in Castello Lacensi prope Andernachum, pater Heinrici Comitum, qui postea Monasterium Lacense fundavit, in amentiam versus delirare cœpit. Unde sub specie devotionis Monachus fieri, & saculum spernere volens, reclamante uxore Cœnobium Echternach, quod S. Wilibrordus tempore Dagoberti Regis Francorum olim fundaverat, intravit, & Monachum profiteri omnino delirus voluit. Sed cum ejus insania Monachis videretur prorsus intollerabilis, de Monasterio præfato per suos extrahitur, & ad propria renitens, & insanians reportatur. Qui crescente vesaniâ non diu postea propriam occidit uxorem, & furens usque ad mortem, non longè post moritur. Cujus pater fuit Ludolphus Comes filius, & primogenitus Ezzelini Comitum, de quo longè supra diximus anno Monasterij vacantis XIII. Avus autem paternus Sifridus Comes Palatinus Rheni Magnus, pater S. Cunegundis Imperatricis. Nam Sifridus genuit

Sigefridus
Abbas Ful-
densis fit
Archiepi-
scopus.

Genealo-
gia Palati-
norum Co-
mitum.

genuit Ezzelinum fundatorem Monasterij Bruvilerensis, fratrem sanctae Cunegundis: Ezzelinus genuit Ludolphum, & fratres ejus Hermannum Coloniensem, & Eberhardum Trevirorum Archiepiscopos, de quibus dictum est: Ludolphus genuit Heinricum & Eberhardum: Henricus postea, sicut diximus, furiosus genuit Eberhardum Ducem Mosellanum, de quo linea continuatur Palatinorum Comitum: & Heinricum, qui Lacensem comitatum mortuo patre obtinuit, & destructo Castello, Monasterium nostri Ordinis, quod à vicino stagno Lacus vocatur, sicut dicemus, edificavit.

MLXI.

Anno isto, Monasterio S. Aurelij adhuc vacante, comes Adelbertus coepto fideliter perstabat in opere: nihil magis videre desiderans, quam consumationem inchoati Coenobij, & praesentiam servorum Dei. Magna eodem anno fames, totum penè Romanum Imperium occupavit, & multos per Saxoniam, Sueviam, Bavariam & Orientalem Franciam homines graviter afflixit, postquam pestilentia graviter secuta fuit.

Eodem anno mortuus est Nicolaus Papa II. qui apud S. Joannem Lateranensem Romae, Concilio Episcoporum habito, formam Cardinalibus eligendi Romanum Pontificem constituit, & Heinricum Regem IV. ut quidam referunt in III. Imperatorem coronavit. In eodem Concilio Berengarium Turonensem ab errore suo revocatum constat, & poenitentiam pollicitum, quam toto deinceps vitae suae tempore diligentissimè peregit. Post Nicolaum Anselmus Lucensis Episcopus, patriâ Mediolanensis communi voto Cardinalium Romanus Pontifex eligitur: Alexander ejus nominis II. nuncupatur, praesuitque annis XI. & mensibus VII. Contra hunc Henricus Imperator instinctu quorundam Episcoporum Cadalum Parmensem Episcopum in Antipapam erigens, gravissimè in Ecclesia Dei schisma suscitavit. Huic autem Antipapae mox omnes Episc. Lombardiae obedientiam praestiterunt, qui contra Alexand. armata manu pugnavit: & multi ab utraque parte ceciderunt. Irrumpente tandem Ottone Mediolanensium Principe, & Gottfrido Normanno, aliisque compluribus, qui stabant pro Alexandro, Cadalus victus est ab eis. Tandem vices suas interponente Henrico Imperatore in Concilio Mantuano, schisma extinguitur, & Cadalo cedente Alexander confirmatur. In eodem Concilio Mantuano idem Papa Alexander multa ad communem Ecclesiae utilitatem constituit, & vir magnae autoritatis fuit. Qui soluto Concilio de Mantua Romam proficiscens, majorem Ecclesiam Lucensem, cujus Episcopus antea fuerat, in honorem S. Martini, consecravit, & Canonicos ejusdem in signum pristinae charitatis pastorali mitra insignivit, multisque privilegijs & libertatibus honoravit.

MLXII.

Anno Monasterij S. Aurelij Hirsaugiensis, Abbatia vacante, LXI. inchoata ipsius loci renovatio continuatur. His temporibus Marianus Scotus Monachus nostri Ordinis, vir doctus, & morum integritate sanctissimus, qui pro Regni Caelestis amore, patriam suam, & omnia mundana contemnens, peregrinus venit in Coloniam, & in Coenobo sancti Martini, vitam in inclusorio aliquamdiu religiosissimè duxit Eremiticam, divinis lectionibus, & sanctis orationibus sine intermissione dans operam,

Ecclesia S.
Aurelij
construitur.

Concilium
Mantuæ
celebratur.

Marianus
Scotus Mo-
nachus.

Chronicon
Mariani
Monachi.

operam. Deinde ad petitionem Sifridi Abbatis Fuldenſis dimiſit Colec-
niam, & cum eo venit in Fuldam, & ibidem novem annis in incluſorio
ſtetit, in ea videlicet cellula, in qua S. Amichadus incluſus quondã habi-
tavit, de quo diximus anno Monafterij vacantis XLIII. Poſtea verò cum
Sifridus Abbas Moguntinus ordinaretur Archiepiſcopus, Marianum
quaſi unicum vitæ ſuæ Patronum, ſecum ad Moguntiam tranſtulit, & in
cellulam juxta Eccleſiam S. Martini majorem habitare fecit, in qua ubi
ad mortem Domino ſerviens permanſit. Scripſit multo ſtudio, & ma-
no labore volumen grande hiftoriarum ab origine mundi uſque ad
tempora, mirã ſubtilitate oſtendens errorem præcedentium Chrono-
graphorum, ita ponentium Chriſti Nativitatem, ut annus paſſionis e-
quantum ratio demonſtrat computi, cum veritate Evangelij omnino
conqueat concordare, vnde ipſe adjiciens, tres & viginti annos illi anno, ubi
prioris Chronographi Nativitatẽ Domini poſuerunt, ſub tempore Con-
ſulum prætermiſſos, in margine voluminis alternatim collocavit. hinc
annos Evangelicæ veritatis, illinc verò annos falſæ ſupputationis pro-
porum, quo non ſolum intellectu, ſed etiam viſu diſcerni veritas à falſi-
tate poſſit. Scripſit etiam de Concordantia quatuor Evangelistarum li-
brum unum, & quaſdam eruditionis & devotionis plenas Episto-
las, quarum lectio Monachis eſt utilis. Produxit autem Chronicon ſuum ab ori-
gine mundi, uſque ad annum Dominicæ Nativitatis milleſimum, octo-
geſimum ſecundum.

MLXIII.

Hoc anno, qui fuit LXII. à morte Conradi ultimi, & decimi Abba-
tis, prioris Monafterij Hirſaugienſis, Adelbertus Comes de Calba, ſine in-
termiſſione opus novi Monafterij S. Aurelij, quod inchoaverat ante bi-
ennium, continuavit. Hoc ipſo anno moritur Lampertus de Legia Mo-
nachus & Scholaſticus Cœnobij S. Matthiæ Apoſtoli extra mœnia Tre-
virorum, de quo ſupra diximus anno vacantis Monafterij triceſimo ſe-
ptimo. Poſt quem Arnoldus ejuſdem Cœnobij Monachus tam in divi-
nis ſcripturis, quàm in ſæcularibus litteris egregiè doctus, officium do-
cendi accepit, quod annis duobus ſtrenuè adminiſtravit: ad quem Ma-
rianus Scotus Monachus incluſus elegantem deſtinavit Epistolam. Scri-
pſit opus metricum de proverbijſ Salomonis librum unum. Ad Maria-
num Scotum de ratione computi Eccleſiaſtici librum unum. De Cyclo &
inventione Feſti Dominicæ Reſurrectionis librum unum. Alia, quæ com-
poſuit, ad notitiam noſtræ lectionis minimè pervenerunt.

Arnoldus
Monachus
Trevirenſis.

Infans bi-
ceps in Sue-
via naſci-
tur.

Anno etiam prænotato, mulier quædam de familia Monafterij Petri
domûs Conſtantienſis uxor cujuſdam Ibonis infantem peperit, duo capi-
ta, & omnia membra ſuperiora duplicata habentem, qui tandem in
unum hominem à clunium loco ad inferius deſinebat. Eodem anno ſi-
gus maximum fuit per dies quatuor in medio menſe Aprili: aura quoque
venenofa & nivibus plena, quæ pecudes læſit, arbores ſubvertit, & vites
in vineis miſerabiliter devaſtans annihilavit, unde magna vini defectio
ſubſecuta fuit.

MLXIV.

Hoc anno, qui fuit Monafterio S. Aurelij vacante LXIII. Indictio-
ne Romanorum ſecundã, Trevirorum Eccleſiã poſt miſerabilem interi-
tum Eberhardi Archipræfulis per annos jam quatuor vacante, Heinricus
Impe-

Imperator sanctum & innocentem virum nomine Cunonem five Conradum eis fecit ordinari Antistitem. Qui cum properaret ad Trevirim profuscienda sibi commissa Ecclesia, Theodericus sceleratissimus comes Trevirorum Palatinus una cum quibusdam impijs satellitibus suis ei furibundus occurrit, & ductum de recto itinere, in nemus proximum non procul a civitate cum multis injurijs, contumelijs, & opprobrijs tertio de rupe altissima precipitavit, Christianique Martyrem fecit. Cujus corpus in medio Ecclesiae Monasterij Tholegiensis nostri Ordinis sepultum infinitis mox coepit coruscare miraculis. Comes parricida nequissimus tandem serio poenitentia ductus, pro satisfactione Jerosolymam profectus, non amplius est reversus. Reliqui omnes consentanei sceleris malo sine brevi tempore perierunt. Audiens interitum S. Cunonis Imperator ingemuit, & circumstantibus dixit: *Trevirenses, nisi vobis pastorem innocentem, atque mitissimum, & illum crudeliter occidistis; ecce talem vobis Archiepiscopum dabo, qui vesaniae vestrae possit resistere.* Habitore suorum consilio, Trevirensibus Archiepiscopum designavit, Ottonem, quem Uttonem nonnulli vocabant, virum strenuum, prudentem & magnanimum, filium Eberhardi comitis Suevorum, fundatoris Monasterij Schafhausen, de quo dictum est anno vacantis Coenobij Hirsaugiensis LVIII. Hunc ergo Imperator cum magno exercitu ad Trevirim introduxit, & cives una cum Clero in ejus jurare sententiam compulit. Deinde vindictam de homicidis, qui non prius fuga lapsi fuerant, capitum amputatione terribilem fecit.

S. Cuno
Trevirorū
Archiepisc.
martyrizatur.

Otto fit
Archiepiscop.
Trevirorū.

Anno praenotato Siffridus Archiepiscopus Moguntinus, Guntherus Episcopus Bambergensis, Otto Episcopus Ratisponensis, Adalbero Episcopus Herbipolensis, Wilhelmus Episcopus Trajectensis, & alij quam plures Episcopi & nobiles in magna comitiva (septem ut fertur millium) Jerosolymam devotionis causa profecti sunt; qui multas molestias, & infestationes ab infidelibus susceperunt, tandemque perventione fruente optata, numero & rebus multum attenuati aliqui redierunt, & sicut scriptum invenimus, de septem millibus vix duo millia superfuerunt.

Episc. proficiuntur
Jerosolymam.

Eodem quoque anno mortuus est Arnoldus Ecclesiae Wormatiensis Episcopus, vir modestus & Pontificali honore dignissimus, qui oves Christi sibi commissas, non minus exemplo, quam verbo ad bonae conversationis studium erudit. Huic in Pontificatu successit Adalbero Monachus Coenobij S. Galli in Suevia nostri Ordinis, frater Ducis Suevorum Rudolphi de Reinfelden, de quo supra diximus, uno pede omnino debilis & claudus, vir spectaculo dignus; erat enim corpore magnus, robore fortis, edacitatis multae, crassitudinis tantae, quae non minus horrorem inculceret videntibus, quam risum & admirationem.

Adalbero
Monachus
S. Galli
fit Episcop.
Wormat.

Claruit his temporibus Walramus ex Scholaastico Bambergensis Ecclesiae Monachus Fuldenfis, ac deinde Abbas Merseburgensis Coenobij in Saxonia, vir tam in divinis scripturis, quam in secularibus litteris non mediocriter eruditus, qui primū apud Parisienses in Gallia Philosophiam gloriosè docuit; postea apud Bambergenses in orientali Francia Grammaticam & Rhetoricam publicè legit. Qui Monachus factus scripsit metro simul & prosa tres libellos in Cantica Canticorum, interferens quosdam pro intelligentia simplicium rhythmos in lingua nostra

Et

Teuto-

Teutonica. Cætera quæ composuit, ad noticiam nostræ lectionis adhuc non venerunt. Guntherus etiam Monachus Cœnobij S. Amandi Elvonenfis in Gallia, vir in omni genere scientiarum doctissimus, hæc tempora scribendo & docendo reddidit clariora, de cujus lucubrationibus extant subjecta. Metro vitam & passionem S. Dominici composuit, quem Græco vocabulo Cyriacum appellamus. Vitam quoque S. Amandi Episcopi quondam Trajectensis simili carminis genere lucubrauit. Homilias denique plures sive sermones ad fratres, & quædam alia conscripsit. Eodem ferme tempore floruit Theodoricus Abbas S. Trudonis, vir in divinis scripturis eruditus, & sæcularis Philosophiæ non ignarus, metro exercitatus & prosa; qui utroque scribendi genere multa lucubrâsse dicitur, è quibus ista duntaxat potuimus invenire. Vitam S. Trudonis lib. 1. Vitam S. Bavonis Monachi Gandavensis lib. 1. Vitam S. Remoldi lib. 1. Sermones etiam varios & Homilias ad Monachos suos lucubrauit.

S. Arnolph.
ex Monach.
Episcopus.

Claruit & S. Arnolphus Cœnobij Divi Præfulis Medardi Sueffionensis, qui multis annis ibidem pro Christi amore in inclusorio steit, orationi & contemplationi vacans die ac nocte. Deinde factus est ejusdem Cœnobij Abbas, & postremò Sueffionensis Ecclesiæ Pontifex ordinatus, vitam in omni sanctitate continuavit. Hic tandem pro confirmatione pacis & concordia: venit in Flandriam, & inter prædicandum populo verbum salutis prædixit se brevi moriturum. Constructo igitur & consecrato in honore S. Petri Apostolorum Principis Ordinis nostri Monasterio, xvi. die Mensis Augusti, sicut prædixerat, moritur: & miraculis coruscans in Ecclesia ejusdem Cœnobij honorificè sepelitur.

Maurilius quoque Monachus Fiscanensis Cœnobij in Normannia vir sanctissimæ conversationis, circa hæc tempora post depositionem Malgerij Archiepiscopi Rothomagensis in locum ejus propter doctrinam & vitæ meritum ordinatus, virtutibus & miraculis clarus habetur, qui moriens in Ecclesia S. Mariæ sepelitur, cujus gesta conscripta sunt. Circa hæc tempora S. Anno Coloniensium Archiepisc. Monasterium Ordinis nostri, quod Graffschafft nuncupatur, in finibus suæ Dicecesis, in terra Saxonum, in pago Westvalen fundavit; in quo Monachos cum Abbate sub Norma D. P. N. Benedicti posuit; quibus de vitæ hujus necessarijs ad serviendum Domino providit. Eodem ferme tempore idem S. Anno fundavit & aliud in finibus Thuringorum Ordinis nostri Cœnobium ad honorem omni potentis Dei: in quo similiter Monachos cum Abbate posuit: quibus vitæ necessaria procuravit. Cujus Monasterij vocabulum Salveldia dictum est. In monte Sigeburg tertium fundavit Monasterium tribus ferme à Bunna oppido Rheni milliaribus distans, in honore sancti Archangeli Michaëlis, de quo jam supra factis est dictum.

Monaster.
Salveld. in
Thuringia.

MLXV.

Anno Monasterij S. Aurelij vacantis Lxiv. supra nominati Pontifices Sifridus Moguntinensis, Adelbero Herbipolensis, & alij qui cum 7000. priori anno ad terram sanctam profecti fuerant, cum 2000. revertuntur. Guntherus autem Bambergensis Episcopus in reversione ab Hierosolyma in Ungaria moritur, cujus corpus à ministris suis, qui remanserant Bambergam relatum in Ecclesia cathedrali sepelitur. Huic in Episcopatu successit Hermannus primicærius Ecclesiæ Moguntinae, seu vice-

domi-

dominus pretio & precibus amicorum promotus, ut ferunt, & p̄cessit annis decem. Verum quia non per ostium intravit in ovile, sed per Simoniacam pravitatem, post annos decem Pontificatum, quem malè fuit adeptus, autoritate Gregorij Papæ VII. compulsus amisit: & pro agenda p̄nitentia Monasterium S. Felicitatis in Schvvarzach. quod tribus ab Herbipoli distat milliaribus, intravit.

Eodem anno Gosvvinus quidam comes in Francia orientali tyrannidem, prædas, & incendia contra Herbipolensem Ecclesiam hostili incursu exercuit; qui sæpius admonitus cum nollet desistere, tandem à comitibus Adelberonis Episcopi comprehensus, occisus fuit.

Circa hæc tempora comes quidam Brabantia Monasterium nostri Ordinis valde insigne fundavit in Brabantia, quod Haffliginium vocatur, & distat ab oppido Bruxellensi tribus ferme milliaribus, in quo multitudinem Monachorum posuit, quibus omnia hujus vitæ necessaria copiosissimè procuravit; quorum primus Abbas Fulgentius nomine vir doctissimus & religiosissimus fuisse memoratur. Magister verò scholarum Franco nomine extitit, qui postmodum in Abbatia Fulgentio successit: de cujus ingenio & lucubrationibus anno Wilhelmi Abbatis XVI. dicemus.

MLXVI.

Hoc anno, qui fuit Monasterij Hirsaugiensis Divi Aurelij vacantis LXV. à morte videlicet Conradi Abbatis ultimi, cometes per totum orbem diu apparuit, præsignans magnam in Ecclesiam turbatione; quæ postea non longè subsecuta fuit.

Eodem anno Angliã per Wilhelmum Nortmanniæ comitem miserabiliter afflictã tandemque subactã, ipse Rex ejus efficitur: & in die Natalis Dñi ab Adelredo Eboracensi Archiepiscopo coronatur. Noluit autè hoc munus benedictionis à Stigando Cantuariensi Archiep. recipere, quia non legitimè ad Pontificatum ferebatur assumptus. Qui factus Rex omnes penè ejus Insulæ Præsules in exilium relegavit, eos maximè, qui vel simoniacè, vel malo introitu, & non canonicè Pontificatus apicem fuerant consecuti. Nobiles etiam sibi non faventes jussit occidi: mediocres autem suis militibus in servitutem tradidit, & uxores indigenarum quibuscunq̄ advenis, nobiles rusticis in matrimonio conjunxit.

Anno prænotato, cum opus inchoati Monasterij S. Aurelij Hirsaugiensis studiosissimè continuaretur, Wiltrudi comitis uxori religiosissimæ faminae omnis mora nimium videbatur gravis & molesta; utpote quæ domini sui animum in multis occupatum noverat, & remittendum quavis occasione formidabat; unde sagaci usa consilio, Monasterij consummationem non duxit expectandam, ne quod impedimentum se medio tempore interponeret, si vel ipsa, vel comes imperio mortis raperetur; monuit ergo multis precibus comitem, tandem rogando persuasit, ut (non expectato consummationis articulo, qui adhuc longius videbatur restare) Monachos introduceret: quorum consilio & auxilio, quod restabat, construendum facilius, tandem cum tempore consummaret. Dedit ergo comes Adelbertus postulanti faminae consensum, sed unde Monachi adducerentur, qui secundum Regulam S. P. Benedicti Domino Deo in omni puritate servirent, mutuum inter se cœperunt habere consilium. Multa quidem Ordinis nostri eo tempore in Germania fuere

Ee 2

Cœno-

Monaster.
Hafflingen
fundatur.

Wilhelmus
Comes
Nortmann.
fit Rex Angliæ.

Comitissa
Wiltrudis
consilium.

Legatio ad
Schaffhau-
sen mitti-
tur.

Cœnobio, sed non in omnibus integra vigeat monasticæ institutionis disciplina. Plures etenim claustrales in illo tempore monasticam institutionem corruerant, qui turpiter in via rectitudinis claudicabant. Monachi namque Fuldenfis Cœnobij, sicut & ceteri plures, à tramite regularis disciplinæ deviantes, illo intempore vix Monastico nomine digni videbantur. Erat eo tempore Monasterium Schaffhausen in Suevia noviter à comite quodam Eberhardo, patre Utonis Archiepiscopi Trevirorum, ut supra diximus, fundatum, in quo Monachi secundum Regulam S. P. N. Benedicti omnium testimonio vicinorum religiosissimè conversabantur: quorum se fama laudabilis in omni terra Suevorum longè latèque diffuderat. Comes igitur Adelbertus missâ legatione ad Abbatem memorati Cœnobij, mitti sibi Monachos duodecim postulavit & Abbatem, promittens se illis omnia, quæ fuerint necessaria, provisorum. Ad cuius preces Abbas, & tota Congregatio facilem prabuerunt consentum, & habito inter se consilio, Monachos destinandos XII. statuerunt, quibus tertium decimum Fridericum nomine præficientes Abbatem, ad Hirsaugiam in Dei nomine transmisserunt.

Quo tempore & de quo Cœnobio primi Monachi ad Hirsaugiam in hac secunda fundatione Comitum Adelberti venerint.

Monaster.
S. Aurelij
iterum in-
habitatur.

Anno prænotato Dñi Nativit. MLXVI. Indictione Romanorum quartâ, die mens. Decemb. similiter IV. ab obitu Conradi Abbatis ultimi LXV. à prima verò Monasterij fundatione comitis Erlafridi anno cccxviii. Fridericus Abbas cum Monachis duodecim, missus de Monasterio Solitariorum venit in Hirsaugiam ad petitiones comitum de Calba Adelberti & Wiltrudis, necdum ad plenum consummato Monasterio. Quos ut vidit devota Christi famula Wiltrudis, incredibili gaudio perfusa, Dominum in servis suis summa cum alacritate suscepit, & omnibus quæ ad eorum sustentationem videbantur necessaria, copiosè dispositis, Monasterium eis astante & consentiente Adelberto comite perpetuò inhabitandum assignavit. Sed cum Fridericus Abbas & Monachi dicerent eam traditionem loci nequaquam sufficere, nisi coram Episcopo Neometensi in facie S. Matris Ecclesiæ, vocatis adhuc idoneis testibus, ut moris est, secundum consuetudinem ordinis solenniter fuerint confirmata, non satis comiti placuit; quippe qui Monasterium in sua cupiebat habere potestate. Dissimulans tamen exteriori apparatu mentis intentionem occultam: respondit, se consummato structurarum opere facturum omnia, quæcunque ratio postularet. At verò de possessionibus, quas majores sui de Monasterio quondam rapuerant, majorem tunc partem restituit, reliquas ad tempus occupavit: nam post depositionem Friderici Abbatis, cum S. Wilhelmus in regimine Monasterij fuisset prælatus, prudentiâ serpentinâ, & simplicitate columbinâ comitis astutiam superavit, & omnimodam Cœnobij libertatem, tam ab Imperatore Heinrico quàm summo Pontifice obtinuit. Atqui posteaquam fratres in possessionem Monasterij realem fuerunt admissi, coeperunt dili-

gentissimi,